

Univers Pedagogic

pro

37 (920),

17 octombrie 2024

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

O NOUĂ FORMULĂ DE FINANȚARE A GRĂDINIȚELOR VA FI PILOTATĂ ÎNCEPÂND CU ANUL 2025

Începând cu anul 2025, o nouă formulă de finanțare a grădinițelor va fi pilotată în instituțiile preșcolare din patru raioane ale țării: Anenii Noi, Cahul, Florești și Nisporeni. Inițiativa are scopul să asigure o corelare mai bună între finanțarea alocată de stat și nevoile reale ale fiecărei grădinițe, ținând cont de factori care influențează costurile, precum prezența copiilor cu cerințe educaționale speciale sau cu dizabilități, sau prezența copiilor vorbitori de altă limbă decât cea română etc. De asemenea, *Metodologia* prevede o transparență mai mare a banilor publici alocați pentru educația timpurie. Rezultatele pilotării vor fi analizate, urmând ca în baza acestora să fie decisă implementarea pe scară largă a noii formule de finanțare. O hotărâre în acest sens a fost aprobată de cabinetul de miniștri.

„Noua metodologie a fost elaborată pentru a răspunde mai bine nevoilor instituțiilor de educație preșcolară din întreaga țară, având în vedere numărul de copii înscriși, specificul fiecărei instituții și contextul socioeconomic al comunităților. Ne dorim să oferim instituțiilor preșcolare un suport financiar adecvat, care să le permită să funcționeze în mod eficient și să asigure copiilor condiții optime de îngrijire și educație”, a declarat Nadejda Velișco, secretar ge-

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

**APROBAT
ÎN ȘEDINȚA
DE GUVERN**

9 octombrie 2024

neral al Ministerului Educației și Cercetării (MEC).

O analiză efectuată de MEC în perioada octombrie 2023 - februarie 2024 a arătat că există diferențe mari în cheltuielile per copil între grădinițe, ceea ce reflectă inegalități în distribuția resurselor financiare. Totodată, mai multe instituții sunt subfinanțate în comparație cu necesitățile reale. Totodată, în regiunile cu fonduri insuficiente, grădinițele sunt nevoite să crească numărul de înscrieri în grupe, ceea ce duce la supraîncărcarea acestora, sau să reducă numărul serviciilor pe care le oferă, afectând astfel accesul copiilor la educație timpurie de calitate.

În anul 2023 bugetul total (precizat) al instituțiilor de

învățământ preșcolar la nivel național a fost de 5,3 miliarde lei. Dintre acestea 62,8% au fost cheltuite pentru remunerare, 11,4% - pentru energie și utilități, 5,3% - cheltuieli capitale etc.

În medie la nivel național, bugetul total anual per copil a fost în anul 2023 de 42,3 mii lei. În același timp, există discrepanțe semnificative între regiuni. În timp ce unele raioane alocă circa 35 mii lei pentru întreținerea unui copil în grădiniță, altele ajung la costuri ce depășesc 56,6 mii lei per copil. Diferențele se atestă la toate categoriile de cheltuieli: remunerări, energie și servicii comunale, costul produselor alimentare, cheltuielile capitale.

MEC a lansat programul de formare lingvistică pentru profesorii din școlile cu predare în limbile minorităților naționale

Peste 100 de cadre didactice din întreaga țară au participat, în perioada 11-13 octombrie, la prima etapă a programului de formare lingvistică, dedicat cadrelor didactice din instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale. Programul este realizat în colaborare cu Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și are scopul de a îmbunătăți competențele în limba română ale profesorilor, contribuind astfel la integrarea acestora în activitatea didactică.

Programul oferă 160 de ore de formare, ce includ module online și sesiuni cu prezență fizică. O atenție sporită este acordată profesorilor din sudul țării, inclusiv UTA Găgăuzia, Taraclia și Ceadr-Lunga, dar și celor din mun. Chișinău. „Vă mulțumim, dragi profesori,

pentru că ați ales să investiți în creșterea Dumneavoastră profesională și ați aplicat la această formare. Suntem siguri că acest program va aduce un plus de valoare nu doar pentru Dvs, dar și pentru elevii cărora vă dedicați zilnic. Scopul nostru este ca din această imersiune lingvistică să luați tot ce este mai bun și să o transpuneți în dimensiunea educațională”, spune Valentina Olaru, secretar de stat al Ministerului Educației și Cercetării.

Programul se adresează unui număr de 400 de cadre didactice din toată țara, oferind o platformă esențială pentru îmbunătățirea competențelor lingvistice și pedagogice. MEC rămâne angajat în asigurarea accesului egal la formare profesională și la integrarea eficientă a limbii române în instituțiile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale.

Lansarea programului de formare „Pedagogie Umană Practică”

Ministerul Educației și Cercetării, în parteneriat cu Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, lansează un nou program de formare dedicat cadrelor didactice din învățământul general. Intitulat „Pedagogie Umană Practică”, acesta are ca obiectiv principal dezvoltarea competențelor pedagogice într-o manieră umanistă, centrată pe elev. Sesiunile de formare vor avea loc între 28 octombrie și 1 noiembrie 2024.

Programul se adresează cadrelor didactice din 25 de instituții de învățământ preuniversitar, majoritatea situate în municipiul Chișinău și raioanele Strășeni, Ialoveni, Criuleni și Anenii Noi. Fiecare instituție va fi reprezentată de patru participanți: un director adjunct și trei cadre didactice, programul totalizând aproximativ 100 de participanți.

Obiectivele programului includ promovarea unui mediu educațional incluziv și stimulant, încurajarea cola-

borării între școală, familie și comunitate, precum și implementarea metodelor pedagogice active și reflectarea critică asupra practicii didactice.

Cadrelor didactice interesate de participare sunt invitate să completeze formularul de înscriere, disponibil online (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfZ_WUCI9RmNohBq8vqWLDyDNKJRLF6T23kbXx_QvuAimtiVA/viewform?pli=1), până la data de 20 octombrie 2024.

A fost lansat concursul „Capitala Tineretului 2025”

Autoritățile publice locale se pot înscrie la concursul de selectare a localității care va deține titlul de „Capitala Tineretului 2025”. Timp de un an aceasta va beneficia de sprijin în dezvoltarea politicilor de tineret, inclusiv de suport metodologic și logistic în implementarea activităților de implicare a tinerilor.

Pe parcursul anului 2025, în localitatea câștigătoare, urmează să se desfășoare mai multe activități și evenimente dedicate tinerilor, inclusiv: Ziua Internațională a Tineretului, programul de granturi mici pentru susținerea inițiativelor civice ale tinerilor, diverse evenimente de promovare a modului sănătos de viață, activități de promovare a oportunităților de dezvoltare personală și profesională etc.

Autoritățile publice locale pot depune dosarul până pe data de 28 octombrie 2024. Mai multe detalii despre condițiile de aplicare pot fi accesate pe pagina:

<https://tineret.gov.md/programme/programul-capitala-tineretului/>

„Capitala Tineretului” este un program național, elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării și implementat de către Agenția Națională pentru Tineret. Orice localitate din Republica Moldova (cu excepția mun. Chișinău și localităților deținătoare ale titlului „Capitala Tineretului” în ultimii 3 ani) poate deveni Capitala Tineretului, fiind ulterior un model de dezvoltare pentru alte localități din țară. Pentru implementarea acestui program din bugetul de stat vor fi alocați peste un milion de lei.

Începând cu anul 2011, de când s-a lansat programul, nouă localități au deținut acest titlu, reușind să-și îmbunătățească politicile locale pentru tineret, să crească bugetul pentru domeniul de tineret, prin stabilirea parteneriatelor cu structuri naționale și internaționale, dar și să implice cât mai mulți tineri în procesul de luare a deciziilor.

Colegiul „Alexei Mateevici” a fost modernizat cu sprijinul Băncii Mondiale

Mai multe spații educaționale au fost renovate și dotate la Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău. Modernizarea s-a făcut în Proiectul „Învățământul Superior din Moldova”, implementat de Ministerul Educației și Cercetării și finanțat de Banca Mondială, în cadrul căruia colegiul a beneficiat de un grant în valoare 808 500 de euro.

În total 7 săli de clasă și laboratoare au fost renovate și dotate cu mobilier nou, echipamente digitale de ultimă generație, unele dintre care fiind unice în Republica Moldova, și diverse materiale didactice pentru sporirea calității educației. Au fost achiziționate două laboratoare mobile STEAM, 20 de Zspace (tehnologie inovatoare AR/VR pentru educație), mai multe stații de lucru, calculatoare performante, tablete, laptopuri, ochelari VR și alte echipamente IT. De aceste spații vor

beneficia peste 1170 de elevi și 81 de cadre didactice din colegiu.

Din resursele alocate instituția a mai elaborat și digitalizat 22 de suporturi noi de curs pentru specialitățile care formează pedagogi. De asemenea, au fost desfășurate mai multe instruirii ale cadrelor didactice în domeniul educației pentru mediu, managementului proiectelor, roboticii, di-

gitalizării resurselor educaționale.

Modernizările făcute la Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău vor contribui la sporirea calității învățământului pedagogic, transformând instituția în una modernă, complexă și competitivă pe piața formării profesionale a specialiștilor atât la nivel național, cât și european.

În total, 7 instituții de învățământ superior și 6 colegii pedagogice din țară beneficiază de modernizări ale infrastructurii instituțiilor și ale programelor de studii conform cerințelor pieței muncii, cu sprijinul Proiectului „Învățământul Superior din Moldova” în perioada 2020-2025. Valoarea totală a proiectului constituie peste 35 de milioane de euro.

Sesiuni de orientare în carieră la IT Career Expo 2024

Cel mai de anvergură eveniment de orientare profesională în domeniul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor din Republica Moldova, IT Career Expo 2024, s-a desfășurat în această lună la Chișinău. Fiind destinată profesioniștilor din domeniul IT, studenților și persoanelor interesate de oportunitatea unei cariere sau perspective de creștere în sfera respectivă, expoziția reprezintă o platformă de interacționare directă cu angajatori din industria tehnologiilor informaționale.

Astfel, aproximativ 1200 de persoane și peste 10 companii IT din R. Moldova au participat în cadrul celei de-a 14 ediții expoziționale, ce oferă obiective de orientare în carieră, prin ghidarea spre o dezvoltare a abilităților necesare pentru un parcurs profesional reușit. IT

Career Expo include sesiuni de orientare în carieră și ateliere practice moderate de profesioniști cu experiență extensivă în companiile IT, precum și un Târg de cariere, în cadrul căruia participanții au fericita ocazie de a interacționa cu potențialii angajatori.

De spus că, în acest an, participanții au mai putut beneficia în cadrul evenimentului de un review instant al CV-uri-

lor, interviuri expres și diverse activități de entertainment și networking. IT Career Expo este organizat de Tekwill Academy în parteneriat cu Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC.

Drăgălina MIHALCEAN: „Aș vrea ca elevii mei să poarte în viață titlul nobil de Om, indiferent de circumstanțe”

Drăgălina Mihalcean, profesoară de limba și literatura română la Liceul Teoretic „Constantin Stere” din municipiul Soroca, a obținut premiul I la prestigiosul concurs național „Pedagogul Anului ediția 2024” la aria curriculară „Limbă și comunicare”. Tânăra profesoară a ales domeniul pedagogiei deloc întâmplător; în copilărie a avut-o mereu pe mama sa ca model de pedagog și era convinsă că aceasta va fi și cariera ei personală. Cu o pasiune profundă pentru educație și un angajament deosebit față de elevii săi, Drăgălina împărtășește, în cadrul acestui interviu, inspirația sa de a deveni pedagog, influențele din parcursul său educațional, viziunea sa asupra predării limbii române și provocările cu care se confruntă în acest domeniu. Aflăm despre momentele memorabile alături de elevi, despre proiectele educaționale care îi aduc bucurie, dar și despre echilibrul delicat dintre viața profesională și cea personală, ca mamă și profesoară dedicată. Un aspect esențial, după părerea ei, este valoarea omeniei în educație, subliniind că fiecare zi în sala de clasă reprezintă o oportunitate de a forma nu doar cunoștințe, ci și caractere.

- Ce te-a inspirat să urmezi o carieră în educație, având în vedere că faci parte dintr-o dinastie de profesori? Ai avut modele în familie care te-au influențat?

- Mama mea este învățătoare de mai bine de 30 de ani. Respectiv, am știut de mică ce presupune profesia de pedagog. Mă fascina mereu faptul că mama aducea acasă „școala”. Îmi era interesant să observ cum verifică teancuri de caiete, cum pregătește fișe, cum mănăiește pixul cu pastă roșie. Eram mereu nerăbdătoare să ajung și eu ca mama. Ea este modelul meu. Mama, învățătoare blajină și senină, este cea care m-a inspirat să urmez o carieră în educație.

- Care au fost influențele-cheie în parcursul tău educațional?

- Sigur că parcursul meu educațional se datorează anumitor oameni. Este vorba despre foștii mei profesori, actualii mei colegi de la IP LT „Constantin Stere”, mun. Soroca, cei care m-au direcționat de-a lungul timpului. Mereu voi purta în inimă respectul pentru minunații mei profesori, cei, datorită cărora astăzi sunt și eu parte a colectivului Liceului Teoretic „Constantin Stere”. E frumos să muncești în școala în care ai crescut, să vezi cum se transformă aceasta și cum progresează. Din acest motiv, sunt recunoscătoare administrației liceului în frunte cu domnul director, Baș Vasile, pentru faptul că au avut încredere în mine și pentru susținerea și sprijinul pe care mi-l oferă zilnic. E o binecuvântare să muncești într-un colectiv în care ești apreciată și încurajată, dar și direcționată responsabil. Recunosc că de multe ori găsesc sfaturi valoroase la fostele mele profesoare: Angela Bucătari, Aliona Florea etc.

- Cum crezi că ar trebui să evolueze predarea limbii române pentru a răspunde nevoilor actuale ale elevilor?

- Elevii din ziua de astăzi au nevoie să fie pregătiți în cheia zilei de mâine. Pedagogul are menirea să formeze oameni care se vor descurca în viață, indiferent de circumstanțe. Cred că în procesul de predare a limbii române trebuie să se pună mai mult accent pe exemple. Prin intermediul exemplului copilul va primi modele de acțiune în varii

situații, va conștientiza de ce trebuie/ nu trebuie să urmeze comportamentul personajului X, cum trebuie să pronunțe corect un cuvânt, care este forma corespunzătoare de plural a unui lexem, cum trebuie să arate o cerere etc. Elevii de astăzi sunt practicieni și noi îi susținem în acest sens.

- Ești masterandă la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Catedra de Limbă și Literatură Română la Programul „Inter-/transdisciplinaritate și strategii didactice”. Abordarea inter- și transdisciplinară în cadrul Programului tău de studii poate influența dezvoltarea strategiilor didactice în predarea limbii și literaturii române?

- În primul rând, am să menționez că urmez un program de master excepțional, care îmi oferă posibilitatea să îmi îmbunătățesc abilitățile și măiestria pedagogică. În al doilea rând, am să răspund ferm că abordarea inter-/ transdisciplinară în cadrul Programului de studii pe care îl parcurg poate influența dezvoltarea strategiilor didactice în predarea limbii și literaturii române. Datorită orelor din cadrul programului de master, am învățat să ies cu elevii mei din spațiul tradițional al clasei, am învățat că morfologia și sintaxa limbii române pot fi asimilate și navigând în mediul online (iarăși ajungem la ideea că le oferim elevilor modele), „pescuind” greșeli și lucrând asupra acestora. Am învățat că limba și literatura română poate fi asimilată și prin prisma matematicii, a chimiei, a biologiei etc. Am învățat că personajele literare nu se află doar în basme sau romane, ci acestea pot găti, croșeta sau desena împreună cu noi.

- Într-un comunicat ai menționat că lucrul cel mai important pe care dorești să-l transmiți elevilor este omenia. De ce consideri că este esențial să le insuflă acest concept?

- E adevărat, aș vrea, în primul rând, ca elevii mei să poarte în viață titlul nobil de Om, indiferent de circumstanțe. Omenia presupune un ansamblu de calități, purtare blândă, înțelegătoare, respectuoasă. Să fii om e lucru mare. Și nu poți de-

veni un pedagog, un medic, un electrician bun etc., dacă, întâi de toate, nu ești un om bun. Omul lucrează cu alți oameni și trebuie mereu să țină cont de acest aspect.

- Ce sfaturi le oferi elevilor care se confruntă cu dificultăți la învățură?

- Copiii sunt diferiți. Unii desenează foarte frumos, alții cântă excepțional. Unii adoră să alcătuiască poezii, iar alții să rezolve integrale. Este de datoria noastră, ca dascăli, să înțelegem acest lucru și să le sugerăm elevilor să lucreze continuu asupra modelării propriei personalități. Este foarte important să înțelegem că un copil nu le poate reuși impecabil pe toate. Sunt discipoli care, inevitabil, vor întâmpina dificultăți de învățare. Este indis-

pensabil să le sugerăm copiilor cu dificultăți la învățură să nu cedeze, niciodată, sub nicio formă. Le putem oferi copiilor exemplul unui diamant care, până ajunge să strălucească, trebuie șlefuit. Iar durata „șlefuirii” este diferită la fiecare.

- Ai putea să ne povestești despre un moment memorabil petrecut cu elevii tăi?

- Fiecare zi este unică și aduce cu sine momente memorabile. Probabil că cele mai memorabile sunt momentele în care ieșim cu elevii din spațiul școlii. Avem ocazia să îi vedem acolo altfel, mai deschiși, mai descătușați, mai sinceri. Am participat cu discipolii mei în cadrul mai multor activități de voluntariat și am creat amintiri frumoase, dar și prețioase. Copiii au avut ocazia să vadă viața din alt unghi, să înțeleagă cu nu toți au binecuvântarea de a fi sănătoși, de a avea telefon de ultimă generație etc. Pe lângă faptul că am petrecut un timp de calitate, ajutând familii aflate în dificultate, am reușit să le dezvoltăm copiilor empatia.

- Care consideri că sunt cele mai mari provocări în predarea limbii și literaturii române în zilele noastre?

- Trăim în secolul tehnologiilor, de aceea cartea are un concurent puternic – telefonul. Cea mai mare provocare în predarea limbii și lite-

raturii române este motivarea copiilor spre lectură. De aceea vin cu recomandări de lectură nu doar pentru discipoli, dar și pentru părinții lor, organizez pentru elevi întâlniri cu scriitori sau prezentări/ lansări de carte, desfășor victorine literare etc. Încerc să le accentuez elevilor că prin lectură pot cunoaște atât lumea înconjurătoare, cât și lumea lor interioară.

- Care sunt factorii care contribuie la succesul elevilor tăi la concursuri și olimpiade naționale și internaționale?

- Consider că principalul factor care contribuie la succesul elevilor mei la concursuri și olimpiade naționale și internaționale este munca. Discipolii mei sunt conștienți că nu este suficient să vii la școală și „să fii prezent” la ore. În spatele fiecărui succes se află un drum lung, eșecuri, coborâșuri, dar și multă insistență. Reușesc cei care nu cedează, care au dorință și muncesc zilnic pentru realizarea ei.

- Cum reușești să împarți timpul și atenția între activitățile de predare și responsabilitățile de diriginte la clasa a IX-a „A”?

- E al cincilea an de când sunt dirigintă. Pe parcursul acestor ani am încercat să fim o echipă, împreună cu părinții și elevii. A fi diriginte nu e simplu. Să fii diriginte presupune să ai un șir de responsabilități, să ții cont de caracterul diferit al fiecărui elev, de trăirile acestora. Sunt ferm convinsă că disciplina și armonia într-un colectiv de elevi se menține, în primul rând, prin comunicare continuă cu părinții. Părinții sunt aliații mei atât în activitățile de predare (am menționat anterior că citim împreună, oferim exemple copiilor noștri), dar și în toate activitățile organizatorice. Am marele noroc de a avea un colectiv minunat de părinți, receptivi și mereu responsabili, iar elevii mei sunt foarte energici, creativi și ingenioși. Colaborând cu părinții, îmi este mai ușor să colaborez și cu elevii. Astfel, pot spune că mizez mult pe comunicare, indiferent de activitățile în care sunt implicată.

- Ai putea să ne povestești despre un proiect sau o activitate extracurriculară de care ești deosebit de mândră?

- Sunt o fire creativă și ador să implic elevii mei în diferite proiecte sau activități extracurriculare. În primul rând, încerc de 2-3 ori pe an să le organizez elevilor întâlniri cu scriitori/ lansări de carte. Lansările de carte au rolul de a-i responsabiliza pe elevi. Nu e vor-

ba despre o lecție obișnuită. Elevii sunt conștienți că se vor întâlni cu o adevărată personalitate. Respectiv, gradul de pregătire va fi mai mare, elevii vor fi mai conștienți. De asemenea, copiii au ocazia să participe la un dialog viu cu autorul. De aceea se vor implica mai activ în lectura lucrărilor, pentru a formula întrebări potrivite, pentru a fi capabili de a realiza comentarii, de a impresiona oaspetele. Bunăoară, la finele anului trecut, elevii mei au participat la lansarea cărții „Ferestre stinse de îngeri” și au avut fericita ocazie să îl cunoască pe însuși Arcadie Suceveanu, autorul volumului.

De asemenea, recent am încheiat un proiect educațional foarte drag sufletului meu. Este vorba despre proiectul „Bunicii – florile copilăriei mele”, inițiat de către Academia Educație fără Frontiere în parteneriat cu Direcția Învățământ Soroca și cu IP LT „Constantin Stere”, mun. Soroca. Pe parcursul a șase luni bunicii, nepoții și părinții din întreaga țară (având peste 30 de parteneri implicați) au participat la diverse activități menite să fortifice legătura dintre generații.

- Ce planuri ai pentru dezvoltarea ta profesională în următorii ani?

- Consider că omul, cât trăiește, învață. Intenționez să lucrez în continuare asupra mea, să îmi îmbunătățesc abilitățile, să caut, să mă dezvolt împreună cu elevii mei. Nu exclud și o viitoare cercetare de doctorat.

- Cum reușești să menții un echilibru între viața profesională și cea personală, având în vedere că ești și mama a unui băiețel?

- Lucrul în școală presupune multă implicare și sacrificiu, iar dacă nu ai susținere acasă, e greu să faci față provocărilor. În cazul meu e mai ușor. Datorită faptului că mama activează în același domeniu, mă bucur de înțelegere din partea membrilor familiei. Băiețelul meu urmează aceeași cale pe care am parcurs-o eu cândva, fiind copil. Mă vede, mă urmărește atent și tot mai des îmi spune că vrea la școală. Urmează să vedem, este vorba despre ipostaza de elev sau, de ce nu, e vorba despre o viitoare profesie?

Venim cu sincere felicitări pentru titlu obținut, Drăgălina! Îți dorim să ai mulți discipoli care să te urmeze și să împărtășească aceeași pasiune pentru educație pe care o ai tu.

A intervievat

Silvia ȚURCAN

Poetul solar Anatol Ciocanu revine dintr-un con de umbră

Anatol Ciocanu, poet, prozator, publicist, traducător, s-a născut la 03.06.1940, în comuna Mălăești, județul Bălți, azi raionul Râșcani, și a decedat la 19 iunie 2012, în raionul Călărași. După absolvirea Facultății de Filologie și Istorie a Universității de Stat din Moldova (1962), devine redactor al cotidianului „Moldova Socialistă” și al revistei „Moldova” (1966-1990). Pe parcursul vieții editează numeroase cărți de poezie și publicistică: „Sărutul soarelui” (1965), „An neobișnuit” (1967), „Întoarcerea lui Călin” (1968), „Firul Ariadnei” (1970), „Cântece de acasă” (1971), „Sonetele câmpiei” (1975), „Alte cântece de acasă” (1978), „Poemele durerii” (2000) ș.a. Semnează scenarii, versuri și povestiri pentru copii: „La izvoare” (1973), „Foișorul” (1977), „Poiana de argint”, „Cântecul viorii” (1986), „Despre-o viță și-o boboacă” (1986), „Sol de pace” (1989), „Hai, ploaie” (2003) și altele.

De poezii noștri, mai ales de cei cu har, care au scris o operă ce rezistă timpului, ar fi cazul să ne amintim nu doar cu ocazia unor date aniversare. Un exemplu meritoriu în acest sens au servit membrii clubului „Lectură generoasă”, condus de doamna Alexandra Tănase, ce activează în cadrul Bibliotecii „Transilvania” din capitală. Clubul este alcătuit din cititori de vârstă a trei: scriitori, ziariști, foști profesori, economiști, contabili, care se adună o dată pe lună la câte o ședință în cadrul căreia discută o carte nou apărută sau creația unui scriitor. Alexandra Tănase, fostă profesoară de limba și literatura română, în cuvântul de deschidere a ședinței recente a clubului de lectură, a și motivat de ce s-a apelat la creația poetului Anatol Ciocanu: „A. Ciocanu e un poet și publicist notoriu care, pe nedrept, în ultima perioadă a fost dat uitării. În fiecare din poeziile lui el exprimă o stare poetică irepetabilă. Cunoaștem faptul că pe versurile lui Anatol Ciocanu s-au scris și multe cântece, deoarece versurile lui sunt muzicale. Poeziile lui au fost traduse în circa 30 de limbi. Debutază editorial în 1965 cu volumul „Sărutul Soarelui”, cu o prefață de Victor Teleucă. Tot în

același an, este ales membru al Uniunii Scriitorilor. În 1992 devine corespondent special al revistei „Glasul Națiunii”, până în 2000 el se găsește la București. În perioada aceasta face cunoștință cu Adrian Păunescu și publică o parte din poeziile sale în revista acestuia „Și totuși, iubirea”. Eu am încercat să fac și o analiză a tematicii abordate de Anatol Ciocanu. Are o tematică foarte largă, diversă. Una din teme este Casa părintească. O altă temă preferată a fost femeia. În foarte multe poezii femeia plutește între mit, realitate, vis, iluzie, himeră... Mi-a plăcut foarte mult în poeziile lui motivul sau tema drumului, a călătoriei, pornind de la cărăruia din satul de baștină și ajungând la marile drumuri la care au pornit pământeni noștri în căutarea norocului, și am să vă citesc din poezia „Poeme de drum”: „Până la suflet du paharul vieții tale, până la suflet / Până la poluri, să-ți vibreze ochii tineri, până la poluri, / Până la unghii să te doară cearta mamei, până la unghii, / Până la stele să se audă inima, până la stele, / Până la oase, până la oase ura de dușmani te umple, până la oase, până la oase...”. Aici vorba e de semnificația plecării, dacă te îndepărtezi de cei dragi, te doare până la inimă, te doare până la oase... Așa am

înțeles eu. Am dat și de motivul sufletului: „Trece vânt din miez-noapte peste suflet, peste șes / Peste acest regret, cules”. Mai întâlnim și motivul pământului: „Și sol voi fi mereu bunăvestirii /, scepstrul luminii înălțând solar / prin ceața îndoelnică a firii, / prin ora de curaj a regăsirii, să fie dar, să fie far, să fie har...”. Iată care e menirea omului pe pământ în plan filozofic, în conceptul lui Anatol Ciocanu.

Poeta Ecaterina Iurcu-Urâtu a ținut să scoată în vileag și alte aspecte al creației și vieții regretatului poet Anatol Ciocanu: „Mulțumesc bibliotecii „Transilvania” pentru faptul că ne găzduiește în sălile ei spațioase și primitoare și mă bucur enorm de mult când doamna Parascovia Onciu, directoarea bibliotecii, mă invită la ședințele clubului „Lectură generoasă”. Acum mi-a venit gândul câte urme au făcut poezii în bibliotecă și ce rol au avut bibliotecile în viața și destinul poezilor: i-au culturalizat, le-au aprofundat cunoștințele, le-au dat nu doar conștiință națională, dar le-au dat spirit românesc. În acest sens, Anatol Ciocanu a fost un poet aristocrat, liric, a fost și un poet patriot. A fost unul dintre cei mai distinși poeți ai anilor 60-70. L-am cunoscut personal la Cenaclul „Tinerimea Moldovei”,

care se făcea la Casa Presei. Avea o trăsătură specifică a lui de a spune adevărul în față, fără ocolișuri. Și era foarte atent cu cititorii și tinerii creatori. Avea un fel al lui de a te predispune la sinceritate. Trăsătura de bază a poeziei lui este sinceritatea. El a fost un bărbat solar, care a știut să-și trăiască viața frumos și să reflecte plenitudinea vieții în poeziile sale. Mi-au plăcut toate poeziile pe care le-am citit, dar aș vrea să remarc poezia „Umbră dreaptă”. De fapt, el nu era umbră dreaptă, ci umbra adevărului, umbra luminii. Anatol Ciocanu se bucura în timpul vieții de popularitate printre intelectuali, printre cititori. Regret că astăzi despre el se vorbește foarte puțin. Cu atât mai benefică este întâlnirea noastră de azi, fiindcă vorbim despre un poet remarcabil, un om cu demnitate și temperament în poezie și în viață...”

Cu adevărat, au confirmat și ceilalți participanți ai clubului de lectură, implicit subsemnatul, că a fost un bun prilej de a-l redescoperi pe poetul Anatol Ciocanu, care în anul acesta ar fi ajuns la vârsta de 84 de ani, dacă destinul ar fi fost mai blând cu el. El a plecat la ceruri la vârsta de 72 de ani și ar fi scris încă multe poeme inspirate, dacă sănătatea i-ar fi permis. Regretăm faptul că în antologia „Poezia românească după 1945”

de Ion Pop, apărută în 2022, acest talentat poet lipsește. Despre el, poetul Arcadie Suceveanu a zis: „Om al scrisului permanent, de o delicatețe strălucită, generos, elegant și libertin în acțiuni, Ciocanu rămâne poetul care are mereu poezia în vârful degetelor, dominat de același spirit verbal niciodată dezmințit, prin care se exprimă demonul poeziei”.

Ne-a părăsit poetul, dar a rămas creația lui nepieritoare, ce va dăinui în timp, deoarece a fost un poet solar, care a iubit viața cu o dragoste nețărmurită. Ne convinge de aceasta însuși poetul, care în ultimul său volum „Ora sărutului” ne lasă un poem-testament, care nu e altceva decât cântecul său de lebedă pe care, de fapt, l-a și intitulat deloc întâmplător „Cântec simplu”: /Cuvinte de dor voi spune / Și cu limbă de cărbune, / immuri pentru această viață / spune-voi și de sub gheață/, rugi voi spune pentru pace / chiar dacă pământ m-oi face, /vai! și-aș crește cărți de pâine - /una de nu mi-ar rămâne! /șoapta codrului voi strânge - /nici o doină n-a mai plânge, / și de dragoste-oi cânta / până ce m-or îngropa, / să-mi crească din ochi izvoare / Murmurând immuri de soare!”.

Andrei VIZIRU

Pedagogi din Taraclia, premiați de ARBOM

Dascălii din raionul Taraclia au fost omagiați de Ziua Internațională a Profesorului de către Asociația pentru Dezvoltarea Comunității Bulgare din Moldova (ARBOM). Evenimentul festiv a avut loc la Căminul Cultural „Stepan Tanov”, Asociația oferind premii în valoare de câte 3 000 de lei colectivului de învățători din 4 licee din regiune, ai căror elevi au obținut cele mai bune rezultate la BAC din țară, și câte 1 000 de lei pentru 10 profesori cu cea mai mare vechime în muncă.

Alexandr Borimecicov, directorul ARBOM, a specificat că „Din numele Asociației pentru Dezvoltarea Comunității Bulgare din Moldova vreau să vă transmit sincere felicitări cu ocazia

Zilei Internaționale a Profesorului! Sunteți adevărați eroi, iar prin efortul depus de dumneavoastră se formează viitorul societății noastre, al raionului nostru, dar și al țării!”

La rândul său, Ana Colceva, directorul Liceului Teoretic „Hristo Botev” din Valea Perjei, Taraclia, a ținut să sublinieze: „În această zi mă bucur să pot aduce mulțumiri, atât din partea

mea, cât și din partea întregului colectiv, acestei Asociații pentru susținerea oferită școlilor, dar și învățătorilor. O asemenea atenție îndreptată spre profesori este ceva absolut valoros.”

În continuare, Svetlana Dermenji, managerul Liceului „Paisii Hilendarski” din Corten, Taraclia, a remarcat: „De foarte multe ori am beneficiat de suport din partea ARBOM. Recent, în luna septembrie curent, am obținut inventar pentru sălile de clasă în care se studiază limba, literatura și istoria bulgară.”

În acest context, conducerea Direcției Învățământ, Cultură și Turism a Consiliului Raional Ta-

raclia a oferit o diplomă de merit Asociației pentru Dezvoltarea Comunității Bulgare din Moldova, pentru implicarea în dezvoltarea instituțiilor de învățământ din raion. „Vreau să-i mulțumesc lui Alexandr Borimecicov și echipei pe care o conduce pentru suportul acordat colectivului pedagogic. Este un ajutor prețios, deoarece vine la timpul și la locul potrivit!”, a spus Lilia Sarsaman, șefa Direcției. Din momentul fondării, ARBOM conține pe lista priorităților susținerea și dezvoltarea instituțiilor de învățământ din raionul Taraclia. Este de menționat că Asociația împreună cu diferiți parteneri a acordat sprijin financiar pentru anumite activități dedicate elevilor din regiune, oferind în același timp mobilier pentru școli și grădinițe, seturi de cărți și materiale didactice în vederea studierii limbii bulgare.

Cor. UPP

UPGRADE: Monitorizarea angajabilității absolvenților instituțiilor de învățământ superior din RM

normativ îmbunătățit privind angajabilitatea absolvenților la nivel național și instituțional.

UPGRADE își propune să revoluționeze monitorizarea angajabilității absolvenților prin implicarea a șase instituții de învățământ superior din Republica Moldova: Academia de Studii Economice (coordonatorul proiectului), Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul și Universitatea de Stat din Comrat. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, în calitate de factor de decizie, sprijină aceste inițiative și monitorizează desfășurarea activităților.

Institutul European pentru Inițiative și Reforme în Educație ASPIRE este un partener al proiectului, având ca sarcină analiza și sinteza experiențelor internaționale și naționale. Această analiză va contribui la crearea unei baze de date și a unui chestionar pentru urmărirea parcursului absolvenților, precum și la formularea politicilor educaționale de stat.

Universitățile din Valencia (Spania), Deggendorf (Germania) și „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia (România) vor oferi expertiză partenerilor din Republica Moldova pe parcursul desfășurării proiectului, prin organizarea vizitelor de studiu, workshopurilor, târgurilor de cariere și prezentărilor de rapoarte, precum și prin schimbul de bune practici în monitorizarea angajabilității absolvenților, cu tradiție, metodologie testată, instrumentar ajustat deja pentru instituțiile respective.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, alături de universitățile partenere, aspiră la dezvoltarea unui cadru legislativ și a unor instrumente metodologice care să faciliteze accesul absolvenților pe piața muncii, prin obținerea unui feedback relevant în vederea îmbunătățirii programelor de studii și asigurării calității acestora, în conformitate cu standardele europene.

Tatiana YAVUZ,
șef al Centrului de Ghidare
și Consiliere în Carieră, UPSC

Un aspect esențial al finalităților studiilor instituționalizate este urmărirea parcursului absolvenților, cu scopul de a evalua incluziunea acestora pe piața muncii și gradul de satisfacție în raport cu calitatea studiilor obținute și cerințele acestuia. Monitorizarea angajabilității absolvenților reprezintă o metodă de încredere pentru evaluarea calității educației și generarea reformelor în educație, curriculum și programele de studii. Această abordare, implementată cu succes în numeroase țări, vizează îmbunătățirea conexiunii între piața muncii și mediul educațional, fiind un indicator esențial al calității programelor de studii superioare.

Politicile din domeniul educației al Republicii Moldova au ca obiectiv formularea instrucțiunilor menite să stabilească un cadru legislativ și normativ pentru monitorizarea angajabilității absolvenților în perioada imediat următoare. Proiectul UPGRADE - Enhancing Graduates' Employability Tracking in Moldova (nr. 101129166), finanțat de Uniunea Europeană prin EA-CEA - Agenția Executivă pentru Educație și Cultură Europeană, se înscrie în contextul acțiunii Erasmus+, International capacity building. Obiectivul principal al proiectului este modernizarea învățământului superior prin stabilirea unor relații între instituții, întreprinderi și factori de decizie din domeniul educațional, pentru a îmbunătăți monitorizarea angajabilității absolvenților din Republica Moldova.

Printre obiectivele specifice ale proiectului se numără:

- Îmbunătățirea monitorizării capacității de angajare a absolvenților de învățământ superior și construirea unui consens național între părțile-cheie interesate și implicate;
- Promovarea și îmbogățirea unui cadru legislativ și

Integrarea copiilor cu dizabilități în comunitate: o provocare necesară

În contextul educațional actual, integrarea copiilor cu dizabilități în colectivitate reprezintă nu doar o provocare semnificativă, ci și o necesitate imperativă pentru construirea unei societăți echitabile și incluzive. Această integrare este esențială nu doar dintr-o perspectivă legală, ci și dintr-un punct de vedere moral, subliniind dreptul fiecărui copil la o educație de calitate și la o viață socială activă.

Un aspect fundamental al acestui proces este colaborarea strânsă între părinți, educatori și specialiști. Această triadă este crucială pentru a dezvolta un program educațional personalizat, care să răspundă nevoilor individuale ale fiecărui copil. Părinții, în calitate de primii educatori, au un rol esențial, oferind informații valoroase despre comportamentul, abilitățile și nevoile specifice ale copiilor lor. Este important ca părinții să se simtă implicați în procesul educațional și să fie consultați în luarea deciziilor.

Articolele de specialitate subliniază, de asemenea, importanța formării cadrelor didactice în abordările inclusive. Educatorii trebuie să fie pregătiți nu doar teoretic, ci și practic, având abilități care le permit să gestioneze diversitatea din clasă. Programele de formare profesională continuă trebuie să fie adaptate pentru a include metode inovative de predare și gestionare a comportamentului, promovând o atmosferă de respect și acceptare. Accesul la resurse educaționale adecvate, inclusiv materiale didactice special concepute, este esențial pentru a sprijini educația copiilor cu dizabilități.

Integrarea copiilor cu dizabilități nu se limitează doar la sala de clasă; întreaga comu-

nitate trebuie să fie implicată în acest proces. De exemplu, școlile pot implementa programe educaționale care integrează copii cu dizabilități în clase obișnuite, folosind metode de predare diferențiate, care să răspundă nevoilor fiecărui elev. Activitățile extracurriculare accesibile, cum ar fi sporturile adaptive, permit copiilor cu dizabilități să se implice activ în activități fizice și să dezvolte abilități sociale. Totodată, organizarea de evenimente culturale, cum ar fi spectacolele de teatru, oferă copiilor cu dizabilități o platformă pentru a-și exprima creativitatea și abilitățile, contribuind la creșterea încrederii în sine.

Este crucial ca întreaga comunitate să se implice în integrarea copiilor cu dizabilități. Acest lucru poate fi realizat prin campanii de sensibilizare, care promovează acceptarea și înțelegerea diversității, ajutând la educarea publicului privind drepturile și potențialul acestor copii. Asigurarea accesibilității fizice în clădirile publice, parcuri și alte spații comunitare prin construirea de rampe și adaptarea facilităților este, de asemenea, esențială pentru a permite participarea acestor copii în viața comunității.

În concluzie, integrarea copiilor cu dizabilități în comunitate este o responsabilitate colectivă. Părinții, educatorii și comunitatea în ansamblu trebuie să colaboreze pentru a asigura un viitor mai luminos și mai incluziv pentru toți copiii. Prin eforturi comune și prin crearea unui cadru propice dezvoltării, provocările pot fi transformate în oportunități valoroase de creștere și învățare, contribuind la formarea unei societăți mai juste și mai echitabile. Fiecare pas pe care îl facem spre integrarea copiilor cu dizabilități nu doar că îmbunătățește viețile lor, ci îmbogățește întreaga comunitate, creând un mediu în care diversitatea este celebrată și încurajată.

„MOLDOVA ESTE ȚARA MEA ...”

Moldova este patria părinților și buneilor mei, dar și locul în care mă simt cel mai bine. Da, recunosc, nu este locul meu de naștere, deoarece Stalin mi l-a furat cu tot cu copilărie. Bunii și părinții mei, cu doi copii, au fost deportați în Siberia de gheață în noaptea de 5 spre 6 iulie 1949, cel de-al doilea val de deportări groaznice. Dar nu mi-a furat și Patria, care mereu mă reprezintă Acasă. Indiferent de zărilor spre care mă vor purta pașii, Moldova va fi mereu în inima mea. Acest loc minunat plin de istorie, cultură și glorie, renăscut din cenușă ca pasărea Phoenix, cu o identitate unică.

În această vară am reușit să mă întâlnesc cu rudele și prietenii mei din diaspora Veneției, Italia. Toți au fost în același gând: „Moldova este Țara mea, deși nu sunt Acasă!”

Care este doleanța diasporei din Italia?

Pe toți îi unește același gând: pacea și bunăstarea mereu să ne însoțească, tradiția, cultura, educația și spiritul să ne călăuzească, indiferent de distanțele care ne despart. Își doresc ca Moldova să se dezvolte pe calea europeană, cu legi pentru oameni, nu doar pentru guvernanți, să fim uniți, să „tragem toți la același car”, să luptăm pentru un viitor prosper și liber.

„Deși sunt departe de Moldova, ea este Țara mea. Astăzi este mai europeană, iar libertatea și pacea sunt mai importante decât tarifele la resursele energetice. Doresc ca noi, moldovenii, să participăm masiv la referendumul din 20 octombrie și să demonstrăm lumii întregi că suntem europeni. Ce bine e că nu au plecat toți din Moldova. Ce s-ar fi ales din Țara care ne-a născut! Mărturisesc, port o vină că nu am reușit să mă dezvolt în țara în care m-am născut”, și-a expus gândul Vera C., care locuiește de mai bine de 20 ani în Mestre, regiunea Veneto.

„Urmărim orice pas al Moldovei, care se mișcă rapid spre integrarea în UE, recunoaște importanța reformelor accelerate. Noi susținem pe deplin pentru aderarea Moldovei la UE, fapt ce va contribui la stabilitate, securitate și prosperitate. Avem deplina credință că vom avea beneficii reciproce. Stimulând creșterea economică, și cooperarea politică va deveni

mai puternică. Extinderea UE este o investiție în pace, securitate, stabilitate și prosperitate, este un demers bazat pe merite. Noi apreciem mult munca și eforturile depuse de *Maia Sandu* în calea reformelor. Ne exprimăm speranța că drumul spre UE va fi marcat de progrese și de o colaborare fructuoasă între toate statele, ceea ce este astăzi mult pronunțat. Este necesar să rămânem vigilenți cu situația de securitate națională, cauzată de războiul pe scară largă al Rusiei împotriva Ucrainei. Astăzi Ucraina apără nu doar țara lor, dar și Moldova. Ea apără întreaga Europă. Rezistența ucraineană asigură păstrarea păcii și securității în toată lumea”, au relatat Igor și Inga B. din Lido di Venezia.

Noi toți recunoaștem aspirațiile europene ale RM și eforturile sale semnificative în realizarea reformelor în orice domeniu, recunoaștem progresele obținute în consolidarea instituțiilor democratice și a statului de drept, în promovarea dezvoltării economice și îmbunătățirea vieții cetățenilor. Dar adesea noi nu știm ce dorim! Toți cei din jurul nostru ne pecetluiesc destinul, fără să fim întrebați. Mulți preoții sunt diversanți evidenti, moldovenii stau la cumpănă...

Neamule! 20 octombrie este o zi decisivă pentru Noi și pentru Țară! Vom vota independența noastră adevărată și, totodată, vom pune la „adăpost” această independență, cum au procedat Țările Baltice. Mă simt mândră că eu și cei din preajma mea am susținut-o mereu pe *Maia Sandu*, cea care ne reprezintă. A reușit și a depășit totalmente cele mai optimiste așteptări, ba chiar le-a și întrecut. A devenit un fenomen al politicii europene, nu doar al celei moldovenești. Astăzi *Maia Sandu* și integrarea europeană au devenit două părți ale unui întreg. Dacă nu votezi pentru acest tot întreg, care este indisolubil legat, înzadar ai votat pentru o singură parte.

Doresc ca pe 21 octombrie să ne bucurăm: „Da! Pro EUROPA! Pro *Maia SANDU!*”

Cu dragoste de neam și de țară,

Ludmila GORE-BOTNARIUC,
Orhei

Congresul Mondial al Eminescologilor, ediția a XIII-a

Congresul Mondial al Eminescologilor, ediția a XIII-a, cu tema *Eminescu și Artele/ Eminescu în Arte*, și-a desfășurat lucrările la Academia de Științe a Moldovei și la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu”. Organizatorii evenimentului cultural-științific de amploare au fost Academia Română; Primăria comunei Dumbrăveni, județul Suceava; Direcția Generală Culturală și Patrimoniu Cultural a Primăriei Municipiului Chișinău; Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” și, desigur, cele două instituții unde s-au desfășurat lucrările.

În Sala Azurie a Academiei de Științe a Moldovei a avut loc ședința festivă. Academicianul Ion Tighineanu, președintele Academiei de Științe a Moldovei, a deschis lucrările ședinței cu alocuțiunea *Simbioza vocației și cercetării*. În prezidiu erau doamna Maria Grapini, europarlamentar, membra delegației Comisiei Parlamentare de asociere a Uniunii Europene cu Republica Moldova, vicepreședinte al Comisiei pentru piața internă și protecția consumatorului din Parlamentul European; academicianul Mihai Cimpoi, președintele Consiliului Academicienilor; Ion Hadărcă, membru corespondent, vicepreședinte al AȘM, membru de onoare al Academiei Române; Marian Enache, președintele Curții Constituționale a României; Victor Opașchi, consilier de stat, și Ioan Păvăl, primarul comunei Dumbrăveni din județul Suceava, România.

Primul mesaj de salut l-a rostit doamna Maria Grapini, care a devenit prietenă și susținătoare a proceselor democratice din Republica Moldova și este prezentă la mai multe evenimente culturale majore de acest fel. Dumneaei a menționat, printre altele, că Limba Română este factorul cel mai important care unește românii de pe ambele maluri ale Prutului. Marian Enache a citit o amplă comunicare dedicată limbii Române, intitulată *Puterea limbii, un miracol*, în care a remarcat că

în aceeași zi de 31 august, în România și în Republica Moldova, se serbează Ziua Rostirii Românești, fapt care constituie o dovadă a unității noastre lingvistice. Domnul Victor Opașchi a citit un mesaj de salut, de susținere și de încurajare din partea domnului Ion-Marcel Ciolacu, Prim-Ministru al României. Domnul Ion Hadărcă a prezentat un amplu studiu dedicat limbii Române, intitulat *35 de ani de la repunerea în drepturi a limbii române în Basarabia*.

A stârnit entuziasm înmânarea distincțiilor academice de merit unor personalități prezente în sală, apreciindu-li-se contribuția la dezvoltarea și promovarea istoriei și limbii române, a culturii românești, precum și la promovarea științei și culturii în plan național și internațional.

Domnului Ion Hadărcă i s-a înmănat Medalia „Meritul Științific” clasa a II-a a Academiei de Științe a Moldovei. Marian Enache a primit Medalia „Dimitrie Cantemir”. Medalia „Nicolae Milescu Spătarul” a fost înmănată doamnei Maria Grapini, dlui Adrian Dinu Rachieru, doctor în sociologie, profesor universitar, critic și istoric literar, și doctorului în filologie Pompiliu Crăciunescu, conferențiar universitar la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara. Diploma „Meritul Academic” i s-a conferit dlui Nicolae Georgescu, doctor în filologie, pentru studiile eminescologice substanțiale, participare activă la manifestările consacrate operei și personalității lui Eminescu, organizate la Chișinău.

Gheorghe Vatamanu, director al Centrului Cultural „Academician Eugen Simion” din comuna Dumbrăveni, județul Suceava, a fost distins cu Diploma de Recunoștință a Academiei de Științe a Moldovei pentru stabilirea și consolidarea relațiilor de colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, precum și cu prilejul Sărbătorii Naționale „Ziua Limbii Române”.

Lucrările congresului au fost binecuvântate de către părintele Maxim Melinti, consilier la Mitropolia Basarabiei, care a prezentat comunicarea *Limba vechilor cazanii*. După acest moment academicianul Mihai Cimpoi, Președintele Congresului Mondial al Eminescologilor, a dat start lucrărilor acestui forum științific, oferind cuvânt academicianului Ioan-Aurel Pop, președinte al Academiei Române, cu o frumoasă și amplă comunicare, intitulată *Perenitatea lui Eminescu (dincolo de măruntele judecăți omenești)*, citită online. Academicianul Theodor Codreanu a prezentat comunicarea *Fragmentarium eminescian*; dr. prof. Pompiliu Crăciunescu ne-a delectat cu alocuțiunea *Fața tăcută a dialogului Caragiale-Eminescu*; dr. prof. Adrian Dinu Rachieru ne-a citit eseu *Eminescu, în patru ipostaze critice*; Marian Mărgărit a citit *Discursul muzical eminescian în exegeza lui G. Călinescu*; prof. Florian Copcea a prezentat comunicarea *Eminescu în oglinzile eminescologiei europene*; dr. Dumitru Apetri a venit cu eseu *Arta – liant al trăirilor umane*; Viorel Dinescu - cu „Eminescu și însemnările matematice”; drd. Vlad. Bilevsky a

citit studiul *Nichifor Crainic despre Mihai Eminescu*; prof. Liuba Botezatu a prezentat comunicarea *Tehnica harului eminescian interpretativ al dorului în poezia Leonidei Lari*; prof. dr. Tatiana Butnaru a prezentat studiul *Dorul eminescian și inspirația spre absolut: temelii folclorice*.

Lucrările Congresului au continuat la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu”. Aici academicianului Mihai Cimpoi, în calitate de moderator, i s-a alăturat Elena Dabija, șefa acestei instituții culturale.

Doamna dr. prof. Catinca Agache (România) a dat startul comunicărilor cu alocuțiunea *Potetul româno-canadian George Filip și marea iubire pentru Eminescu*. A urmat prezentarea comunicărilor conform programului: dl. Ion Feru, cu un eseu intrigant *Nietzsche și sihastrul din noi*; dr. Miroslava Metleaeva cu *Dislocarea stereotipului feminin și masculin al epocii în Luceafărul eminescian*; dr. Victoria Fonari - *Absolutul eminescian din paleta cromatică a lui Ion Daghii*.

Europarlamentara Maria Grapini a rostit alocuțiunea *Rolul academiilor de științe în educație, creșterea competitivității economiilor în spațiul european și creșterea nivelului de educație civică în spirit democratic*. Este de menționat faptul că domnia sa a asistat până la sfârșitul lucrărilor, spre surprinderea și bucuria participanților la Congres, a făcut o donație financiară și a invitat eminescologii să-l prezinte într-un viitor apropiat pe Mihai Eminescu în Parlamentul European. Prof. Constantin Hă-

răbor și prof. Iuliana Matrosenco de la Școala Gimnazială *Orizont* din București au prezentat *Proiectul Orizont Eminescu Mihai – Internațional- (POEM-I) – ancoră de cultură română în sufletul copiilor de pretutindeni..*

Consulul Ionel Novac a prezentat studiul *Eminescu și Cernăuții - un film documentar la ceas aniversar*, dr. Alexandru Lupașcu-Bohanțov - *Viața și opera lui Mihai Eminescu în versiune audiovizuală*, iar cel mai tânăr participant la congres, studentul Ionuț Dobzeu, a prezentat eseu *Voievodul cuvintelor*; doamna Ecaterina Petrescu Botoncea din Târgoviște a citit ultima comunicare, intitulată *Nevoia de Eminescu*.

Au urmat lansările de publicații: dr. Constantin Ciobanu a prezentat cartea *Închinare la Luceafăr. Eminescologie filatelică basarabeană* (autori Ciobanu Constantin Gh. și Godorozea Maria).

În cadrul lansărilor de documente, dl. Cimpoi a oferit microfonul academicianului Valeriu Matei, directorul Editurii Academiei Române, care a prezentat un număr impunător de noutăți editoriale apărute la această editură.

În *Galeria de Artă Eminescu* a avut loc vernisajul de pictură *Dor de Eminescu*, organizat de către harnicul artist plastic Ion Jabin-schi, iar în *Aula acad.* Mihai Cimpoi au fost organizate expoziția de publicații și de artefacte *Eminescu în arte*.

Lucrările Congresului s-au încheiat cu un concurs de epigramă, dedicat creației eminesciene: *Vreme trece, vreme vine...* Au fost înmănate premiile și au delectat publicul cu epigrame Ion Diviza, Gheorghe Bălici și Laurențiu Ghiță din România. Pentru prima dată s-a produs ca epigramistă la acest concurs și Ana Sîrbu, obținând și un premiu.

Forul eminescologilor a fost unul de succes, cu multe comunicări valoroase și interesante, cu ținută academică, îmbogățind eminescologia în special și cultura română în general, demonstrând încă o dată potențialul imens, poate inepuizabil, al limbii Române.

Ștefan SOFRONOVICI,
specialist la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu”

UE: Instruiri pentru o viață fără violență

Un număr de 60 de femei și fete cu dizabilități din șase raioane ale țării vor fi instruite de Asociația „Motivație” în vederea combaterii violenței în bază de gen, discriminării și stereotipurilor sociale, grație lansării proiectului „Împună pentru o viață fără violență!”. Acesta este finanțat de Uniunea Europeană și implementat în comun de UN Women Moldova și Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA), urmând să se desfășoare timp de un an în raioanele Orhei, Ialoveni, Ștefan Vodă, Căușeni, Fălești, precum și în municipiul Chișinău.

„Activitățile planificate răspund în mod direct nevoilor fe-

meilor și fetelor cu dizabilități, care se confruntă cu diverse forme de violență și sunt afectate de stereotipuri sociale. Prin inter-

mediul atelierelor și activităților de socializare, se va contribui la creșterea nivelului de informare privind implicarea comunitară.

Ulterior, participantele vor realiza sarcini de informare, încurajând și alte femei cu dizabilități din comunitate să-și apere drepturile”, a subliniat Natalia Codrean, coordonatoarea proiectului.

Astfel, 240 de membri ai familiilor care au persoane cu dizabilități în componență vor beneficia de instruire pentru a-și îmbunătăți cunoștințele și capacitățile de prevenire a discriminării și violenței. De asemenea, proiectul va facilita informarea furnizorilor de servicii sociale din raioanele țintă pentru a spori accesibilitatea prin intermediul activităților practice și incluziunea socială a persoanelor cu diverse necesități. Datorită acest-

or activități, asistenții sociali, psihologii, membrii Consiliilor Raionale, polițiștii de sector ș.a. vor avea o capacitate mai înaltă de a interveni rapid în cazurile respective de violență și de a contribui la combaterea stereotipurilor de gen și dizabilitate. În plus, printre activitățile proiectului sunt prevăzute proiectii de film în aer liber, sesiuni de consiliere psihologică gratuite și acțiuni de coeziune.

Proiectul în cauză se desfășoară în cadrul etapei a doua a programului regional „EU4GenderEquality: Împună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen”.

Iulian BOGATU

Friedrich Nietzsche: cunoașterea de sine

(15 OCTOMBRIE: 180 DE ANI DE LA NAȘTERE)

Subiectul cunoașterii (care prin legătura sa cu corpul există ca individ) ne este dat percepției noastre în două moduri: a) ca reprezentare, adică în calitate de obiect printre alte obiecte (supus legilor imparțiale), b) ca act, pe care fiecare din noi îl înțelegem nemijlocit, adică în calitate de voință și viață.

În cazul subiectului, funcțiile reprezentării urmăresc formalizarea, subordonarea și stăpânirea acestei totalități a impulsurilor și a actelor primare, care constituie ceea ce Fr. Nietzsche numește **viața și voința fiecăruia din noi**. Reprezentarea acestor acte (ce nu pot fi cunoscute decât nemijlocit), are însă urmări majore, iar cea mai importantă dintre ele este aceea a **constituirii sinelui**, iar sinele, la rândul-i, apare ca urmare a încercării instinctive de a ne reprezenta toată această totalitate și unitate de acte și de impulsuri care constituie fondul ființei noastre. **Sinele** este reprezentarea primară și originară pe care un individ împins de nevoia conservării și-o face despre propria viață, ajungând (în cele din urmă) să o confunde cu aceasta. Pentru Nietzsche sinele este o unitate postulată, o plămuire, o condiție vitală afectată de neputință, dar, în același timp, condiția fundamentală a posibilității noastre de a gândi și a reacționa. „Ipoteza ființării noastre este necesară pentru a putea gândi și raționa: logica întrebuintează doar formele pentru ceea ce rămâne identic. De aceea, această ipoteză ar fi însă lipsită de forța demonstrativă în raport cu realitatea: ființarea aparține opțiunii noastre. Eul ca ființând – neatins de devenire și de evoluție”. (*Voința de putere*, 1999, p. 335).

Ca „adevăr ce nu suportă contradicția și fără de care o anumită specie de viețuitoare nu ar putea trăi” (p. 324), **sinele** (în conflictul său cu imprezvizibilele și mereu noile fluxuri de acte vitale) sfârșește (în încercarea de a le anihila ori stăpâni) prin a căpăta o anumită evoluție și, astfel, o istorie proprie, de-a lungul unor etape prin care va deveni din ce în ce mai complex și mai bine configurat. Nivelurile dezvoltării **sinelui** sunt: cel estetic, cel științific și cel moral, care sunt, totodată, și etapele constituirii valorilor, considerate cele din urmă obiecte ale evoluției.

Am văzut, așadar, în ce condiții are loc constituirea **sinelui**, acum devine la fel de important să înțelegem care este mecanismul apariției conștiinței acestui **sine**.

Dacă vom considera acest moment al apariției conștiinței de sine ca etapă a evoluției **sinelui** însuși, atunci dificultatea nu va fi mult prea mare. Dacă pornim de la această ipoteză (așa cum procedează Friedrich Nietzsche

în considerațiile sale pe care le va face cu privire la daimonul socratic), vom înțelege că între conștiința de sine și sine (ca mediu inconștient de depozitare al reprezentărilor ce servesc necesitatea de conservare a vieții) nu există opoziție, ci viceversa, o subtilă și demnă de remarcat continuitate. Conștiința de sine (ca moment al evoluției acestui sine), de fapt, este (pentru Friedrich Nietzsche) o facultate pusă în slujba **sinelui**, contribuind semnificativ la desăvârșirea lui. Conștiința, deci, nu este vrăjmașa inconștientului, ci o puternică aliată a sa, care contribuie (prin funcția de reprezentare a sinelui) la reprimarea și mai severă a instinctelor și

pulsurilor vitale ce sunt asociate lui, contribuind, astfel, la punerea lor în raport cu sensul ordinii obiective și logicii formale instaurate în interiorul său. În sensul în care apare el asimilat daimonului socratic, inconștientul nu este (cum se crede) teritoriu de manifestare liberă și incontestabilă a vieții, ci e locul în care pulsurile spontane și creatoare ale acesteia sunt adăpostite, constrânse, educate și uniformizate. Conștiința, așadar, este una din funcțiile dezvoltării inconștientului și ea apare atunci când reprezentările (intrate în lăuntru **sinelui**) își pierd în mod semnificativ din conținut, abstractizându-se suficient pentru a intra astfel în câmpul și în raza de acoperire a științei noastre. Odată cu evoluția lor și cu câștigul de formă, ele ajung să condiționeze posibilitatea recunoașterii nucleului în jurul căruia se concentrează, ajutând și pe această cale, la apariția **conștiinței de sine**, de unde rezultă că dezvoltarea și expansiunea formei în cadrul sinelui este hotărâtoare pentru apariția conștiinței de sine.

Să ne amintim deopotrivă și de momentul revoluției copernicane (înfăptuită de Immanuel Kant) ca de un moment al „instaurării tiraniei” obiectului și obiectivității, pornind de la sensul ascuns pe care distincția dintre noumen și fenomen îl are în opera gânditorului de la Königsberg, sens ce ne permite să afirmăm că „întoarcerea pe dos” a metafizicii platoniciene are loc chiar în filosofia lui Kant (și nu în gândirea lui Nietzsche, cum considera Heidegger).

Descifrând/pătrunzând cu atenție sensul acestei distincții și opoziții kantiene între realitatea noumenală incognoscibilă și cea fenomenală, accesibilă nouă, vom observa că nu celei dintâi, ci numai celei din urmă i se va acorda caracterul de realitate obiectivă. Realitatea fenomenală, evident, deși face parte din orizontul unei proiecții a subiectului, ea este, oricum, o proiecție ce se face în funcție de anumite cat-

abstracte și mai îndepărtate de viață, se află în opoziție atât cu viața, cât și cu supapa acesteia, noumenul.

Reducerea conținutului vital al reprezentărilor fenomenale implicate în proiecțiile **sinelui** asupra lucrurilor, dacă va conduce la pierderea distincției între noumen și fenomen, o va face nu pentru că noumenul ar fi fost atins și dezvăluit integral prin cunoaștere, ci pentru că impulsurile și actele vitale (ce constituie sursa apariției acestuia) au ajuns a fi atât de slabe, încât au putut intra semnificativ în forma reprezentării menită a le controla.

Mecanismul „dispariției” alterității (**das Ding an sich**), pe care îl regăsim în existența tuturor formelor de viață

afectate de neputință (ce au suportat o mutație fundamentală în cadrele afective ale propriei vieți) este responsabil, după Nietzsche, de apariția **nihilismului** (maladie care a pătruns adânc în viața și în cultura europeană), ale cărui origini le aflăm în metafizica platoniciană și ale cărui simptome se întrevăd în gândirea kantiană și cea hegeliană. La Immanuel Kant (spre deosebire de Georg Wilhelm Friedrich Hegel) fenomenul nihilismului se prefigurează doar, pentru că filosoful din Königsberg salvează noumenul, plasându-l mereu în afara formelor de cunoaștere, făcând din el nu un obiect al științei, ci un teamei al credințelor morale și religioase. Așadar, la Im. Kant nu întâmplător libertatea umană se întemeiază pe acest nucleu noumenal, aflat în afara limitelor cunoașterii noastre, una fondată pe un complex de categorii aflate în sine, prin intermediul cărora se întreține o puternică necesitate de un acut determinism causal în viața fiecărui individ uman, o intuiție de mare profunzime, chiar dacă (până la urmă) va rămâne prizonierul vechiului mecanism al metafizicii platoniciene.

Arthur Schopenhauer (discipol declarat și continuator nebănuț al lui Kant) își va aduce și el contribuția la accentuarea crizei platonismului, declanșată de maestrul și predecesorul său. Pentru Schopenhauer (ca și pentru Kant) cunoașterea noastră intelectuală nu poate avea ca obiect realitatea însăși, ci numai reprezentarea pe care noi o avem despre aceasta. Spre deosebire de Kant, pentru Schopenhauer, totuși, această realitate inaccesibilă reprezentării nu este inaccesibilă cunoașterii în general, ceea ce înseamnă că, pe lângă cunoașterea intelectuală a lumii ca reprezentare, omul are privilegiul unei cunoașteri intuitive a lumii ca voință. Lumea reprezentării, pentru Schopenhauer, este fenomenală și iluzorie, iar cea a voinței este esențială și la originea celei dintâi. Gânditorul german afirmă, așadar,

„Gândind în interesul metafizicii platoniciene, atât Im. Kant, prin inversarea raportului ce există până la el între obiect și subiect (unul în care omul ca subiect apărea pasiv în raport cu lumea și realitatea în care trăiește), cât și A. Schopenhauer care, nemulțumit de limitele impuse cunoașterii și activității de către acesta afirmă nu doar posibilitatea nelimitată de cunoaștere a realității, dar și profunda iraționalitate a ei, vor contribui, împreună, unul mai mult decât altul, la declinul și accentuarea crizei platonismului, ce se va manifesta atât de puternic la mijlocul secolului al XIX-lea.

Mai departe, să ne concentrăm atenția la filiația de idei care îl leagă pe Nietzsche de Schopenhauer. Ca și în cazul legăturii dintre Schopenhauer și Kant, corelația dintre Nietzsche și Schopenhauer este mărturisită de către cel dintâi în aceiași termeni de discipolat. Primele scrieri nietzscheene stau mărturie pentru influența schopenhaueriană. Pe fondul acestei influențe îi va descoperi pe Platon și pe Kant, încercând să-i depășească. Pornind de la această influență, el va căuta să se detașeze și de Schopenhauer, căruia îi va reproșa faptul că păstrează în gândirea sa resturi de platonism.

Friedrich Nietzsche nu doar că va considera ideile platoniciene sau categoriile kantiene simple amăgiri/iluzii (unele riguros justificate), dar va pune la îndoială în același timp și teoria schopenhaueriană a voinței de viață, unde va desluși/sesiza ascunsă o subtilă formă de platonism. Reducerea bogăției naturii și a vieții la o simplă esență (chiar dacă ar fi vorba de voința însăși), îl nemulțumește pe Nietzsche, fiindcă pentru el o atare realitate irațională nu se cuvine reprezentată sub niciun chip. Schopenhauer, oricum, rămâne pentru Nietzsche un metafizician de origine platoniciană, deoarece eșuează în intențiile sale de a se opune tradiției raționaliste, sfârșind prin a se pune în serviciul ei.

Dumitru PASAT
(Va urma)

Festivalul Internațional de Dans „Rapsodia Copilăriei” – tradiție și emoție la UPSC

Pe 10 octombrie 2024, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a dat startul celei de-a III-a ediții a Festivalului Internațional de Dans „Rapsodia Copilăriei”, un eveniment vibrant, plin de emoție și tradiție, care a reunit ansambluri de dans din România, Ucraina, Turcia și Republica Moldova.

Înainte de concertul de deschidere, întreaga curte a campusului universitar a fost animată de „Hora prieteniei”, simbol al unității și colaborării între națiuni. Artiștii și participanții au format un cerc de solidaritate culturală, fiecare pas evocând prietenia și bucuria de a împărtăși moșteniri străvechi. Acest început emoționant a prefigurat un festival marcat de magie și conexiuni artistice profunde.

Organizat de Catedra de Pedagogie Preșcolară, Educație Fizică și Dans a UPSC în parteneriat cu Pretura Buiucani și cu sprijinul Primăriei Chișinău, festivalul a avut ca scop promovarea tradițiilor, diversității culturale și excelenței artistice. Sub îndrumarea talentaților coregrafi - Dumitru Neagu („Rebrenii”), Ana Neagu („Săltăreții”), Leonid și Valentina Serbin („Struguraș”, „Ghiocel”), Alexandru Lăpușeanu („Ghiocelii”), Victor-Sergiu și Mădălina Duca („Floarea Barcăului”, România), Andrei Tataru („Speranța” și „Trandafir Moldovenesc”), Marina Celac („Ciuleandra”), Yavuz Selim Kent („Kufad Sports Club”, Turcia), Maria Costelițev („Alunelul”), Ion Vranceanu („Ciocărlia”), Ion Benchechi („Ciuleandra”), Elena Crețu („Moștenitorii”), Mihai Chiriac („Busuiocul”), Elena Bogataia („Angels Dance”), Ivan Naforniță (IPLT „Liviu Deleanu”) și Iulia Gromova (IU-Dens, Ucraina) - ansamblurile au prezentat autenticitatea și inovația dansului. Energia și pasiunea acestora

au captivat publicul, subliniind bogăția patrimoniului cultural. Coregrafi și artiștii din toate țările participante au demonstrat că, prin dans, tradițiile devin vii și emoțiile prind viață.

Omagiu tradițiilor și excelenței artistice

Participanții din România și Turcia au impresionat cu programele artistice complexe. Ansamblul turcesc a prezentat dansuri tradiționale pline de dinamism, combinând armonios coregrafia cu o demonstrație spectaculoasă a costumelor bogate în simbolism. Un moment deosebit a fost interpretarea unei piese cu ajutorul lingurilor de lemn, un instrument tradițional care a captivat audiența prin originalitate și autenticitate. De cealaltă parte, ansamblul românesc a adus pe scenă nu doar dansuri tradiționale, ci și muzică instrumentală bihoreană, acompaniată de cântece patriotice, evidențiind legătura puternică între tradiție și identitate națională.

Pe 13 octombrie Parcul „Alunelul” din Chișinău a găzduit una dintre cele mai așteptate reprezentații, unde ansamblurile au evoluat sub cerul liber, într-un decor natural care a amplificat magia momentului. Dansurile populare moldovenești au adus pe scenă energia și vivacitatea folclo-

rului local. Ansamblurile au oferit publicului un spectacol vibrant, încărcat de emoție, demonstrând că dansul este o formă vie de expresie culturală, ce transcende barierele lingvistice și geografice.

Publicul a fost martor nu doar al performanțelor coregrafice excepționale, ci și al momentelor de conectare între participanți, în care spiritul comunitar și prietenia s-au manifestat prin aplauze și schimburi de experiență. Festivalul „Rapsodia Copilăriei” a reușit să creeze un cadru ideal pentru promovarea și valorificarea dansului atât tradițional, cât și modern, ca formă de artă care unește națiuni și culturi.

Spectatorii au plecat cu inima plină de bucurie, încântați de diversitatea și frumusețea dansurilor prezentate, dar și de talentul incontestabil al tinerilor dansatori. Această ediție a „Rapsodiei Copilăriei” a creat o simfonie de mișcări, în care emoția și tradiția s-au împletit, pentru a sărbători copilăria și frumusețea artei coregrafice.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău consideră acest festival nu doar o sărbătoare culturală, ci și o misiune educațională: promovarea valorilor autentice și dezvoltarea tinerelor talente. „Rapsodia Copilăriei” reunește generațiile, îndemnându-le să prețuiască tradițiile și să exploreze orizonturi noi prin dans. Universitatea susține cu tărie că dansul este un limbaj universal, capabil să unească națiuni și să creeze punți între culturi, iar acest festival este o manifestare clară a acestui crez.

„Rapsodia Copilăriei” nu este doar un eveniment artistic, ci o experiență ce celebrează prietenia, respectul reciproc și bogăția culturală a popoarelor.

Oxana PaRĂȘciuc

Banca Europeană de Investiții: Colegiul Tehnic Agricol din Svetlâi, modernizat

Colegiul Tehnic Agricol din Svetlâi (UTA Găgăuzia) a fost modernizat grație unei alocări de peste 1,3 milioane de euro, efectuată de Banca Europeană de Investiții (BEI) prin proiectul „Livada Moldovei”. Astfel, elevii instituției beneficiază în prezent de un lot didactic de trei hectare cu livezi moderne, fiind aproape de finalizare și stațiunea de procesare a producției horticoale și de mentenanță a utilajelor agricole.

De asemenea, sunt realizate finisajele interioare și lucrările de amenajare a teritoriului, iar în incinta stațiunii vor fi amplasate Laboratorul de sortare și ambalare a produselor horticoale și Laboratorul de reparație și mentenanță a utilajului agricol. Anterior, în cadrul orelor practice, elevii și cadrele didactice au plantat cași, cireși, vișini și meri de soiuri târzii. În acest fel, horticultorii începători participă la toate etapele agrotehnice de îngrijire a plantației fructifere.

În plus, au fost achiziționate mașini și utilaj horticol pentru prelucrarea și îngrijirea livezii, iar pentru a monitoriza aplicarea în termen a tratărilor necesare, în livadă a fost montată o stație meteo. De remarcat că creditele din cadrul proiectului „Livada Moldovei” sunt oferite de Uniunea Europeană prin intermediul BEI, linia de credit devenind operațională în anul 2016.

Cor. UPP

ANUNȚ

Direcția Învățământ General Cimișlia anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor de:

- **director, Instituția Publică Gimnaziul Troițcoe;**
- **director, Instituția Publică Școala Primară „Dimitrie Cantemir”, Ialpujeni;**
- **director, Instituția Publică Gimnaziul „Tudor Strișcă”.**

Concursul se va desfășura în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Educației al Republicii Moldova nr. 163 din 23.03.2015 pentru aprobarea concursului pentru ocuparea funcției de director și director adjunct în instituțiile de învățământ general.

Data-limită de depunere a dosarelor de concurs: 30 zile calendaristice începând cu data publicării anunțului în ziarul „Universul Pedagogic pro”.

Telefon de contact: 067488734.

Adresa: or. Cimișlia, bd. Mihai Viteazul, nr. 44, etajul II.

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2

E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Tiraj: 413 ex. Comanda nr. 1092

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc

REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic

REPORTERI ▶ Iulian Bogatu, Silvia Țurcan

CORECTOR MACHETATOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>